

PIRINNOWA'TT

Empresa, Energia i Gestió Forestal al Pirineu

Alt Urgell - Cerdanya - Ripollès

Núm. 4 - Juliol 2016

LA TRANSICIÓ ENERGÈTICA COM A FONT D'OCUPACIÓ

Apartats extrets d'articles: *La Transició energètica com a font d'ocupació local digna i sostenible (CATzona)*
i Les renovables ja creen més llocs de treball que les indústries fòssils (La Vanguardia)

La baixada dels preus del petroli i la caiguda de la rendibilitat ha destruït més de 280.000 llocs de treball en l'últim any, segons dades Graves&Co. En canvi, les renovables van permetre la creació de 40.000 llocs de treball a tot el món al 2015, un 5% més que l'exercici anterior. Per això es preveu que, en un parell d'anys, amb els ritmes de creixement actuals, les renovables ja tindran més treballadors que l'indústria fòssil.

En la progressió de transformació cap a un nou model energètic no tots els països van a la mateixa velocitat, de manera que cal avançar-se i estar a l'avantguarda liderada a Europa per Alemanya i Dinamarca, de manera que en comptes de comprar la tecnologia, la venguem a altres països que despertin més tard, enfortint així el teixit industrial català.

La transició energètica a Catalunya ha de garantir la generació d'ocupació digna, de qualitat i sostenible. Quan parlem que l'energia utilitzada sigui 100% renovable inclou els consums domèstics, comercials, industrials i de mobilitat; per tant, el ventall de fonts d'ocupació necessaris serà enorme i molt divers; fet que comportarà noves estructures en la formació professional i en el sistema de recerca.

Un dels camps que ha d'impulsar l'economia i generar ocupació és la transició dels vehicles a motor d'explosió als de tracció elèctrica, les polítiques oficials de la Unió Europea són contundents ja que Europa necessita accelerar l'electrificació de la seva flota de vehicles i arribar a ser un líder en electro-mobilitat i emmagatzematge d'energia; i Catalunya té una forta tradició en indústria automotriu que cal "electrificar".

EL CANVI CLIMÀTIC AL PIRINEU

Apartats extrets en les Jornades debat: *Cercant una imatge de Pirineu: el canvi climàtic al Pirineu, un camí sense retorn?*

LA FRAGILITAT DEL PIRINEU

El Pirineu és un espai geogràfic que presenta una diversitat climàtica que determina el conjunt dels ecosistemes, així com els tipus de producció o l'organització de l'agricultura. Encara avui dia, el massís pirinenc és molt rural, el que fa que la seva gent tingui un vincle molt fort natura-humans. Un vincle que a les zones més urbanes s'ha perdut, perdent la consciència de la necessitat que té l'ésser humà de la natura per sobreviure.

EL CANVI CLIMÀTIC ÉS UNA REALITAT

El canvi climàtic ja és una realitat en els nostres dies, i quant més temps passa sense posar-hi fre, més urgent és que hi actuem, per què si **superem els 2°C d'escalfament global a finals de segle aquest canvi serà irreversible**. Això significa que la dinàmica atmosfèrica climàtica canviarà, es modificaran els ecosistemes i les corrents oceàniques amb la incertesa de no saber cap a on.

El causant del canvi climàtic són els **gasos d'efecte hivernacle**; com el diòxid de carboni (CO₂) que és el que té una presència més important, el metà (CH₄) que tot i ser menys abundant a l'atmosfera, els seus efectes són 21 vegades més potents i l'òxid nítrós (N₂O) que ho és 300 vegades més.

El massís dels **Pirineus és particularment representatiu de les principals claus climàtiques** en zona de muntanya, i ja són visibles: el desglaç de les glaceres, la disminució del mantell de neu, l'ascensió d'espècies vegetals d'altitud, les variacions fenològiques de la vegetació, l'avançament de dates de la verema i de les collites, etc.

Des del punt de vista més ampli de la biodiversitat, més enllà dels canvis del clima o del medi, l'èxode rural i l'evolució de les maneres d'explotació han provocat, en certs territoris, una pèrdua de diversitat biològica, paisatgística, cultural i econòmica que els torna més sensibles a l'efecte del canvi global.

La població es torna llavors vulnerable, i en general, els canvis antròpics (desforestació, artificialització dels sòls i urbanització, etc.) augmenten la vulnerabilitat de certes zones **enfrent dels desastres naturals**.

Per comprendre millor i anticipar-se als efectes venidors, tant en els recursos naturals com en les activitats humanes, convindria analitzar alguns impactes ja observats i els que s'esperen, així com les conseqüències a les quals les poblacions i els entorns naturals s'hauran d'enfrontar. Un enfocament sectorial permet comprendre millor la vulnerabilitat dels territoris dels Pirineus: turisme, agricultura i ramaderia, el bosc, gestió de l'aigua, ecosistemes, biodiversitat i serveis ambientals, indústria i energia, planificació territorial, urbanisme i transport, salut humana.

INDICADORS DEL CANVI CLIMÀTIC AL PIRINEU

Hi ha diferents indicadors que fan evidents els efectes del canvi climàtic al massís com són: temperatura, desertització, desglaç, canvis metereològics, canvi en el règim de precipitació com a més importants. A grans trets, els efectes més significatius són:

- Al Pirineu la prova més evident del canvi climàtic és el **desglaç de les glaceres** que han passat de 2300ha al 1850 a 300ha al 2011.
- Segons dades analitzades en els últims 40 anys, a Catalunya s'ha detectat que **estan canviat els patrons de pluja**; de 1946 a 1975 els màximes pluviomètrics es centraven al període estival i entre 1976 i 2005 se centren al període de tardor. Això fa que el Pirineu s'estigui mediterranyzant, fent desaparèixer els boscos i la vegetació més atlàntica i, alhora, homogeneïtzant el paisatge de Catalunya.
- Els estudis també preveuen una **disminució de dies de neu** al Pirineu al 2030, de manera que si les estacions d'esquí volen continuar amb l'activitat hauran de reconvertir els seus negocis en estacions de muntanya i fomentar altres activitats lligades al territori.
- Les **capçaleres del rius també han disminuït entre un 20 i un 25%** l'aigua acumulada des de 1950 a 2013, després de fer diferents estudis de modelització del mateixos, s'ha arribat a la conclusió que els canvis s'han degut a factors climàtics.
- En els últims anys, **els focs forestals han cremat més hectàrees i ha estat molt més violents** que els d'anys passats.
- **L'augment del nivell** del mar que perjudicarà les zones més costaneres.
- El **canvi de comportament de la fauna**, hi ha espècies que ha no fan migracions i que es queden permanentment al territori.
- La **floració s'avança**, els hiverns son més suaus, seques més freqüents, cada vegada hi ha **més espècies invasores**, canvis en la distribució de les espècies.

Conèixer quins són els canvis que fa al territori el Canvi Climàtic es clau per adaptar-se als mateixos, i que cada dia són més significatius. Aquests canvis tenen la particularitat de no ser homogenis al territori, sinó que variarien en funció de les diferents característiques locals. És important fer projeccions de com poden avançar aquests canvis al 2050 i conèixer les conseqüències del Canvi Climàtic en aspectes com: temperatura, desertització, desglaç, canvis de clima, canvi en el règim de precipitació com a més importants.

Les glaceres de l'Aneto i Maladeta han retrocedit respectivament en 1.2km i 0.7km en un segle i mig (font: Association Moraine)

ESTRATÈGIA CONTRA EL CANVI CLIMÀTIC

Una vegada iniciat el canvi climàtic, és indispensable actuar de manera simultània a dos nivells:

- D'una banda, només una reducció immediata i dràstica de les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle (GEI) frenarà les greus repercussions que pot suposar el canvi climàtic: es tracta de l'acció de mitigació del canvi climàtic.
- D'altra banda, les societats han d'acceptar el repte d'haver d'adaptar a les conseqüències del canvi climàtic reduint la vulnerabilitat i adaptant als actors i els territoris a aquest canvi: es tracta de l'acció d'adaptació al canvi climàtic. En efecte, les mesures d'adaptació s'han convertit en un complement inevitable i indispensable de les mesures d'atenuació de les emissions dels GEI.

La principal solució, i també la més complicada, passa pel canvi del model energètic del país, actualment basat amb models de combustibles fòssils. Per dur a terme aquest canvi cal voluntat política real: que signi la XXI Conferència sobre Canvi Climàtic de París i posteriorment no posi impostos al sol com passa actualment. Una política que doni al medi ambient la importància que té i no les deixi en un segon pla com està succeint avui dia.

El futur de l'energia ha de ser elèctric i renovable, amb interconnexió de les xarxes entre països. Un sistema descentralitzat on l'activitat humana hauria de tenir un impacte adequat a la capacitat del planeta, i això passa per zones que haurien de ser autònomes energèticament. On l'energia hauria de ser un dret per a tots.

En contra del que es diu, actualment podrien tancar les tèrmiques i les nuclears i hi ha capacitat suficient per sostenir el sistema amb les energies renovables instal·lades a dia d'avui.

Un canvi de model energètic basat en les renovables descentralitzat crearia més llocs de treball.

Sierra del Cadí © Richard Martin Vidal

SEMINARI INSTAL·LADORS DE CALDERERIA DE BIOMASSA FORESTAL

Aquest seminari pretén donar a conèixer l'evolució tecnològica i noves prestacions d'equips i instal·lacions de caldereria de biomassa, així com bones pràctiques per la seva correcta instal·lació i funcionament. De manera que siguin els mateixos instal·ladors els que puguin proposar a cada activitat la tecnologia més òptima, sent els prescriptors i promotors de la biomassa forestal.

Destinatari: Instal·ladors de caldereria

Estructura: 3 sessions teòriques i una visita tècnica a instal·lacions

Lloc: 3 seminaris paral·lels, un a cada comarca Alt Urgell, Cerdanya i Ripollès

Data: Octubre-Novembre 2016

ACOMPANYAMENT PER PROPIETARIS I GESTORS FORESTALS

Assessorament específic per a empreses de serveis forestals en matèria de models de negocis i conceptes econòmics i financers. Es realitzarà una diagnosi personalitzada de la situació econòmica de l'empresa i es proposaran millores adaptades a cada cas.

Destinatari: Tot tipus d'empreses o autònoms del sector forestal

Estructura: 2 sessions teòriques i sessions d'acompanyament personalitzat

Lloc: Alt Urgell i Cerdanya (a concretar)

Data: Inici setembre 2016

La planta de biomassa de l'Hospital del Pallars suposarà un estalvi de 50.000 euros anuals en calefacció i aigua calenta
<http://www.radioseu.cat/noticies/la-planta-de-biomassa-de-lhospital-del-pallars-suposara-un-estalvi-de-50-000-euros-anuals-en-calefaccio-i-aigua-calenta>

Front comú per reforçar la gestió dels espais naturals i la biodiversitat del Pirineu
<http://www.radioseu.cat/noticies/front-comu-per-reforcar-la-gestio-dels-espais-naturals-i-la-biodiversitat-del-pirineu>

Francesc Gambús posa la central de biomassa de Ribes com a exemple d'eficiència energètica
<http://www.ripollesdigital.cat/article/34412/francesc-gambus-posa-la-central-de-biomassa-de-ribes-com-a-exemple-deficiencia-energetica>

L'Hospital de Campdevàrol redueix la seva despesa energètica
<http://www.ripollesdigital.cat/article/34126/lhospital-de-campdevanol-redueix-la-seva-despesa-energetica>

Produir de forma sostenible és rendible?
<http://www.ripollesdigital.cat/opinio/33134/produir-de-forma-sostenible-es-rendible>

Màxim històric en la subhasta de fusta de boscos públics
<http://www.elpuntavui.cat/territori/article/11-mediambient/979520-maxim-historic-en-la-subhasta-de-fusta-de-boscos-publics.html>

Un acord publicoprivat fa possible la tercera planta de biomassa d'Arbúcies
<http://www.elpuntavui.cat/territori/article/11-mediambient/976751-un-acord-publicoprivat-fa-possible-la-tercera-planta-de-biomassa-d-arbucies.html>

El Vallès estrenarà el 2017 un centre de biomassa públic per gestionar boscos
<http://www.elpuntavui.cat/territori/article/11-mediambient/974416-el-valles-estrenara-el-2017-un-centre-de-biomassa-public-per-gestionar-boscos.html>

Inici del projecte europeu BIO4ECO – Polítiques bioenergètiques regionals sostenibles: un element de canvi
<http://www.biomassacat.cat/2016/07/inici-del-projecte-europeu-bio4eco-politiques-bioenergetiques-regionals-sostenibles-un-element-de-canvi/>

Subhastada per valor de més de 3 milions d'euros fusta provinent de boscos públics
<http://www.biomassacat.cat/2016/06/subhastada-per-valor-de-mes-de-3-milions-deuros-fusta-provinent-de-boscos-publics/>

El clúster de la biomassa de Catalunya veu en el mercat industrial una oportunitat
<http://www.biomassacat.cat/2016/06/el-cluster-de-la-biomassa-de-catalunya-veu-en-el-mercat-industrial-una-oportunitat/>

La Diputació de Girona facilita a 60 pimes i ajuntaments informació sobre finançament en energia sostenible
<http://www.ddgi.cat/web/noticia.seam?nivellId=¬iciald=3496&cid=149260&categoriaId=>

La biomassa, un tallafoc per explotar
http://premsa.gencat.cat/pres_fsvp/AppJava/notapremsavw/294659/ca/laprofitament-biomassa-forestal-prioritat-govern.do

L'aprofitament de la biomassa forestal: una prioritat del Govern
http://premsa.gencat.cat/pres_fsvp/AppJava/notapremsavw/294659/ca/laprofitament-biomassa-forestal-prioritat-govern.do

La central de biomassa de Berga estarà en proves a final d'any
<http://www.regio7.cat/bergueda/2016/07/19/central-biomassa-berga-estara-proves/371191.html>

Cursos sobre energia sostenible per als municipis gironins
<http://beenergi.ddgi.cat/en/event/curs-de-pime-a-mese-a-girona-4a-edicio/>

Impuls a un nou sistema de gestió dels béns comunals
<http://www.elpuntavui.cat/economia/article/-/990150-impuls-a-un-nou-sistema-de-gestio-dels-bens-comunals.html?cca=1>

Les renovables lliguen el seu futur a una nova política energètica
<http://www.elperiodico.cat/ca/noticias/economia/les-renovables-lliguen-seu-futur-una-nova-politica-energetica-5240195>

El Gobierno prepara una nueva gran subasta de renovables antes de 2017
<http://www.eleconomista.es/energia/noticias/7732664/07/16/La-fotovoltaica-nueva-invitada-en-la-segunda-subasta-de-renovables.html>

Curs de control d'aprovisionaments i emissions de biomassa - Curs de conducció, ús i parametrizació de calderes de Biomassa
<http://xarxaenxarxa.diba.cat/news/2016/07/14/curs-de-control-daprovisionaments-emissions-de-biomassa-curs-de-conduccio-us-paramet>

Impuls a la instal·lació de calderes de biomassa a Figueres
<http://www.biomassacat.cat/2016/05/impuls-a-la-instal%CC%82lacio-de-calderes-de-biomassa-a-figueres/>

Boscos malalts, en mans privades
<http://www.elpuntavui.cat/territori/article/11-mediambient/984727-boscos-malalts-en-mans-privades.html>

CONTACTE

RIPOLLÈS I Cerdanya:
innovadors@ripollesdes-
envolupament.com
972 70 44 99
ALT URGELL:
mediambient@crau.cat
973 35 31 12